

**UNIVERSITAT
JAUME·I**

TREBALL FINAL DE GRAU EN MESTRE/A D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

Ambients a Educació Física: proposta pràctica per a Educació Primària

Maria Montoliu Pallarés

Marc Segura Bonet

Didàctica de l'Expressió Corporal

2022/2023

RESUM

En el present Treball de Fi de Grau es busca dissenyar un projecte educatiu per a comprovar què és efectiu treballar diferents aspectes de l'Educació Física a través dels ambients de lliure circulació. L'objectiu principal d'aquest projecte és proporcionar una visió de la pràctica esportiva i motriu innovadora i de qualitat basada en el descobriment, l'autogestió i un aprenentatge menys reglada. Per aquest motiu, s'ha aplicat les propostes a un centre educatiu en un context real.

Per a poder realitzar aquestes situacions d'aprenentatge s'ha realitzat una recerca sobre el treball dels ambients de lliure circulació a les aules de primària. L'elecció d'aquest mètode s'ha fet mitjançant l'anàlisi de què explica la neurociència sobre la forma en què aprèn el cervell de l'alumnat.

La proposta té com a objectiu preparar un circ amb sis sessions que combinen diferents espais de joc lliure. Aquestes situacions s'avaluen mitjançant tres rúbriques, combinant autoavaluació i heteroavaluació.

ABSTRACT

The aim of this Final Degree Project is to design an educational project to work on different aspects of physical education through free movement environments. The main objective of this project is to provide an innovative and quality vision of sport and motor practice based on discovery, self-management and less regulated learning. For this reason, the proposals are applied in an educational center in a real context.

In order to be able to carry out these learning situations, a search for information on free flow environments in primary school was carried out. The choice of this method was made by analyzing what neuroscience explains. In this way, we can see which is the way of learning that best suits the functioning of our brain.

The proposal aims to prepare a circus through six sessions that combine different free play spaces. These proposals are evaluated using evaluation rubrics. Rubrics combine self-assessment and hetero-assessment.

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ I JUSTIFICACIÓ.....	4
2. MARC TEÒRIC.....	6
a. Neuroeducació.....	6
b. Models d'aprenentatge.....	7
c. Ambients de lliure circulació.....	8
d. Justificació curricular.....	9
3. OBJECTIUS.....	11
4. METODOLOGIA.....	12
a. Contextualització del centre.....	12
b. Programari d'intervenció.....	12
c. Procediments d'avaluació.....	14
6. RESULTATS.....	16
7. CONCLUSIONS.....	18
8. DISCUSSIÓ I VALORACIÓ PERSONAL.....	19
7. BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA.....	21
10. ANNEXOS.....	23
10.1. Annex 1: Calendari curs escolar 2022-2023.....	23
10.2. Annex 2: Taula del programari d'intervenció.....	24
10.3. Annex 3: Rúbriques d'avaluació de la situació d'aprenentatge.....	27
10.4. Annex 4: Resultats de l'observació docent.....	29

1. INTRODUCCIÓ I JUSTIFICACIÓ

Els centres educatius tenen un paper fonamental en la pràctica esportiva i la promoció de l'activitat física. Aquesta s'ha d'iniciar des que som infants perquè perdure al llarg de la nostra vida i poder gaudir d'una vida adulta saludable. Per aquest motiu, el personal docent de l'àrea d'Educació Física ha d'estar implicat en crear un ambient educatiu que fomenti la seua pràctica. Podem definir la salut com l'estat de benestar físic, psicològic i social (OMS, 1948). L'escola és el lloc idoni per a promoure hàbits saludables, hi tenim l'assignatura d'Educació Física i uns continguts regulats a escala estatal. L'alumnat passa gran part del seu temps als centres educatius aleshores és un bon lloc per a conèixer diferents jocs i esports i així acomplir l'activitat física. A més, als centres comptem amb gran diversitat de materials i personal docent especialitzat en aquesta àrea (Cleland-Donnelly, Mueller i Gallahue, 2017).

Podem definir activitat física com a tot moviment corporal que proporcione una despesa energètica major que l'estat en repòs (Caspersen, 1985). La seua pràctica primerenca proporciona adaptacions a la condició física, és a dir, millora les habilitats i capacitats que ens permeten ser eficient en realitzar un joc o esport. Un altre benefici en l'àmbit corporal és que ajuda al desenvolupament òptim dels sistemes corporals i prevé malalties (Poitras, 2016). Per aquest motiu, és tan important la seua promoció d'ençà que són ben petits i petites, perquè la pràctica esportiva forme part de la seua vida i puguen tindre una vida adulta saludable (Janssen i LeBlanc, 2010; Telama et al., 2014; Galobardes, Smith i Lynch, 2006; Langford et al., 2015). A més, l'educació física i psicomotriu no només és imprescindible per al desenvolupament motor dels infants i adolescents, sinó que a més influeix directament en el rendiment del cervell. S'ha vist, per exemple, que la pràctica d'un esport afavoreix la concentració, l'atenció i la motivació, aspectes imprescindibles en qualsevol aprenentatge (Bueno, 2017).

Cada volta són més el centres que opten per metodologies innovadores que s'aproximen a les necessitats de l'alumnat. Tanmateix, són poques les que s'apliquen a l'Educació Física. Actualment, tant a la formació de futurs i futures mestres com als centres educatius, l'organització de les sessions encara és ancorada a una classe magistral i tradicional que no aconsegueix desenvolupar el màxim potencial de l'alumnat.

Tal com ens diu Ríos (2014), en l'educació física el factor motivacional influeix en un grau molt elevat en la pràctica, per aquest motiu hem de crear un clima d'aprenentatge motivacional i positiu per a aconseguir el compromís més gran amb l'activitat física. A partir del

moviment lliure l'infant aprén el desenvolupament de les funcions executives. Per aquest motiu, es proposa el treball d'Educació Física per ambients de lliure circulació. És necessari crear metodologies que augmenten la motivació de l'alumnat perquè aquest estiga obert a l'aprenentatge, i des d'aquest punt siga ell qui cree el seu camí en la seua pràctica educativa. El descobriment guiat ens permet crear un aprenentatge significatiu gràcies a l'organització flexible de les sessions i el paper del docent com a acompanyant del procés i mai com a autoritat. Considerant que, aquests entorns d'aprenentatge permeten cobrir les necessitats de l'alumnat, desenvolupar-se amb el màxim potencial donant resposta als seus interessos.

2. MARC TEÒRIC

a. Neuroeducació

La neuroeducació és la ciència que estudia com funciona el cervell durant el procés d'ensenyança i aprenentatge. Algunes de les disciplines que comprén són la neurobiologia, la psicologia cognitiva, la psicologia educativa i la psicologia del desenvolupament (Ruiz, 2020). El seu objectiu és, com diu Ruiz (2020) aproximar als docents els models científics que expliquen el fenomen d'aprenentatge, perquè puguin fonamentar les seues decisions sobre ells, però segons el seu propi criteri, que ha de tenir en compte al seu alumnat i el context.

L'autor Bueno (2017) ens diu que els gens determinen el nostre temperament, però l'entorn i l'educació fa que apareguen en major o menor grau. Els gens intervenen fins a cert punt, en l'aula cada alumne o alumna vindrà amb un temperament de casa. Però, recalquem, fins a cert punt. Segons el gens que disposem el temperament tendirà a ser més relaxat o més impulsiu. Les persones relaxades tenen més facilitat per a aprendre, ja que, disposen de més facilitat per a centrar l'atenció de forma conscient. L'ambient educatiu en aquest moment és crucial, en ambients relaxats afavoreix la capacitat reflexiva necessària per a l'aprenentatge de les persones que tendeixen a ser impulsives.

El cervell no està format per compartiments tancats, cada volta que usem l'activitat mental es posa en marxa un patró de connexions entre neurones. És cert que, hi ha àrees en l'escorça especialitzades en diferents funcions (llenguatge, gestió d'emocions, pràctica de moviments voluntaris...) però no són zones estanques. La importància de tot plegat en la nostra pràctica educativa és clara: el més important per potenciar el funcionament de la ment és afavorir la capacitat relacional, el dinamisme de les idees i conceptes, no el treball d'una memòria estancada (Bueno, 2017). Hem de crear situacions d'aprenentatge que activen diverses xarxes i zones cerebrals, és a dir, crear processos cognitius complexos.

Les emocions són clau per a la supervivència dels individus, les emocions modulen l'aprenentatge (Ruiz, 2020). Qualsevol aprenentatge que tinga components emocionals, el cervell l'interpretarà com a clau per a la supervivència i, per tant, l'emmagatzemarà millor i després permetrà que s'utilitze amb més eficàcia (Bueno 2017). D'aquesta forma s'usa en situacions similars de forma eficaç. Els aprenentatges han d'estar sempre associats a emocions que facen que l'aprenentatge perdure al llarg de la vida. L'emoció com a factor modulador de l'aprenentatge es refereix a crear ambients d'aprenentatge basant-se en la dimensió emocional de l'alumnat per a contribuir al creixement personal i acadèmic (Ruiz, 2020).

La motivació és un procés cerebral que té l'objectiu d'activar, dirigir i mantenir una conducta adequada per a la consecució d'un objectiu concret (Bueno, 2017). Donar l'autonomia de triar la feina que volen fer, haver d'organitzar-se el temps i la varietat d'espais influeix molt en la capacitat creativa i en la motivació. Hi ha dos tipus de motivació, la intrínseca és aquella que surt de la persona en si, a l'àmbit educatiu és aquella que ens fa aprendre per la mateixa satisfacció d'aprendre. La motivació extrínseca es relaciona amb l'entorn i és en la qual més influència té el personal docent (Martínez, Santella & Rodríguez, 2020).

La creativitat, segons Bueno (2017) està implícita en la nostra espècie, és clau per a la supervivència i, per tant, el nostre cervell ho recompensa amb plaer. Per potenciar la creativitat a les aules hem de buscar propostes innovadores, alhora que treballen la producció d'idees alternatives o solucions fomentant el diàleg i l'argumentació. La millor forma d'aplicar tots aquests patrons als centres educatius és a través del joc. El joc col·laboratiu i cooperatiu fomenta el treball en grup, veure que el treball individual és important i que les tasques de la resta complementen la teua recerca permet assolir aprenentatges de forma eficient (Bueno, 2017).

b. Models d'aprenentatge

Els models d'aprenentatge, que no ensenyança, que el personal docent ha d'escollir per a fer a les propostes didàctiques són aquells que vagen en concordança sobre el que ens diu la neurociència. L'objectiu del docent és acompanyar als alumnes per a créixer en dignitat i desenvolupar-se en tots els àmbits per a ser proactiu i crític en societat.

Els models d'ensenyança tradicional limiten l'activitat de l'educat i formen agents passius incapaces de donar resposta a les problemàtiques socials (García, 2022). És a dir, subjectes passius sense capacitat crítica.

L'autor García (2022) defensa que l'ensenyança menys reglada estimula el desenvolupament de certes capacitats creatives en l'alumnat. També ens diu que l'aprenentatge basat en la creativitat afavoreix la creació de persones actives, reflexives i crítiques, aquelles que tenen la capacitat de produir canvis significatius en el context. Hem de buscar models que partir de la llibertat i diversitat proporcionen diferents formes de resoldre problemàtiques. Amb aquestes propostes aconseguim creacions completament diverses d'una mateixa situació didàctica. No hi ha normes que condicionen a l'alumnat, totes les respostes són vàlides. Ruiz (2020) rol del docent és secundari, acompanya a l'alumnat durant el procés educatiu i orienta l'aprenentatge cap a la reflexió. Per aquest motiu, García (2022) defensa la màgia de

l'aprenentatge sense limitacions. Idea que també sustenta Barrena (2018) quan diu que una pràctica que atorga llibertat a l'alumnat possibilita la construcció d'un entorn creatiu.

García (2022) ens mostra algunes reflexions sobre com es relaciona l'aprenentatge lliure i el creixement personal de l'alumnat. La llibertat condiona de forma substancial la personalitat dels infants. El fet de crear espais de treball lliures, sense normes ni pautes, fa que l'alumnat guanye confiança i seguretat en si mateix. Al principi se sent indefens, a poc a poc descobreix de què és capaç. El seu treball no és jutjat, ja que, no hi ha respostes errònies. Gràcies a açò, els treballs són plens d'identitat. No podem afirmar que siga la creativitat la que influeix directament sobre la personalitat, és la llibertat la que si influeix (García, 2022). Però, com ja hem dit abans, les propostes lliures atrauen resultats creatius.

c. Ambients de lliure circulació

Podem definir els ambients de lliure circulació, segons Martínez, Santaella i Rodríguez (2020), una forma de crear espais d'aprenentatge amb l'organització estudiada dels materials. L'aprenentatge és lliure i actiu gràcies al paper secundari del personal docent. Aquest guia acompanya i reconduex l'aprenentatge. En dia espais perquè l'espai és un lloc físic, mentre que els ambients són la connexió entre l'espai i les relacions que en ell naixen. Així doncs, podem definir els ambients d'aprenentatge com un lloc de trobada, un espai dinàmic i interrelacionat que es desenvolupa a partir de relacions mòbils i dinàmiques que es van transformant i modificant, convidant a la complexitat d'actuacions en les persones que hi habiten (Riera, Ferrer & Ribas, 2014). Al contrari, es deu considerar que, de cap manera, s'ha de denominar ambients d'aprenentatge a entorns que no influeixen positivament en la conducta i l'aprenentatge dels nens i nenes (Ríos, 2014).

Amb relació a l'educació Física podem definir els ambients d'aprenentatge com l'organització d'espais i materials, de tal mode que sorgisquen de forma espontània nous patrons motors o es consoliden patrons previs (Jurado, Aguilera, Calvo, Franco i García, 2006). Són espais on l'alumnat es troba en moviment continu, tant per a accedir a les diferents propostes com per a realitzar-les. (Nielsen, 2019). L'autor Jurado (2019) defensa un rol dels infants com a protagonistes i constructors del mateix aprenentatge, pactant i respectant les normes que ells mateixos han creat i resolent els diferents conflictes que comporta la integració grupal.

La classificació que exposarem és la que defensa Domínguez, Torcal, Rebenaque, Ortiz, Rivera, Fuertes & Herrera (2003). Aquests autors distingeixen els ambients en definits, semidefinits i indefinits. Els ambients definits són fixos, l'organització del material no varia durant la sessió. Quan l'alumnat pot proposar certes modificacions pel que fa a la distribució del material parlem d'ambients semidefinits. I per a finalitzar, els ambients indefinits són aquells en què es presenta el material sense cap mena de distribució ni organització del lloc on s'organitzen.

A més, respecte al disseny dels ambients d'Educació Física, segons Blández (1995), estarà relacionada amb les competències que es treballen en aquest àmbit, seguint tres camins diferents. Ambients amb un bloc temàtic concret, i després veiem com ha sigut la realització. Ambients sense bloc temàtic previ, el bloc es selecciona segons la resposta motriu de l'alumnat. Finalment, ambients lliures sense relació amb els blocs. Aquest és un espai de joc lliure per a fomentar l'experimentació i descobriment.

d. Justificació curricular

En l'àmbit curricular aquest Treball de Fi de Grau s'ha creat a partir del Reial decret 157/2022, de l'1 de març, pel qual s'estableix l'ordenança i l'ensenyança mínimes de l'Educació Primària a escala estatal i el Decret 106/2022, de 5 d'agost, del Consell, d'ordenació i currículum de l'etapa d'Educació Primària, a escala autonòmica.

Els ambients de lliure circulació són l'instrument idoni per a treballar el Bloc 3 resolucions de problemes en situacions motrius, ja que, aquesta proposta comporta prendre un gran nombre de decisions per part de l'alumnat que els permet resoldre els diferents conflictes de forma dialogada. Gràcies a l'elecció dels diferents materials podem treballar de forma lúdica els jocs circenses esmentats al bloc 5, a més de, fomentar la millora de les capacitats perceptiu-motrius i habilitats motrius. Podem relacionar el treball dels ambients de lliure circulació amb algunes competències específiques:

- CE 2: Mostrar consciència i control dels elements fonamentals de la corporalitat en la resolució de situacions motrius variades en un plantejament crític.
- CE 3: Resoldre reptes i situacions motrius fent ús de les capacitats físiques, perceptiu-motrius i les habilitats motrius en els diferents contextos de la vida quotidiana a través de l'activitat física i el joc.

- CE 4: Participar en l'execució de propostes artístic-expressives amb aportacions estètiques i creatives pròpies de la cultura motora a través de l'ús dels recursos expressius bàsics del cos i el moviment.

Finalment, la creació d'un espectacle de circ a l'escola és una forma idònia per a treballar els recursos i les manifestacions artístic-expressives a l'aula de primària. Amb el treball d'aquest grup s'aconsegueix l'assoliment dels següents criteris d'avaluació:

1. Adquirir un domini i control corporal adequat, adaptant-se a les demandes de la resolució de problemes en accions motrius variades.
2. Combinar diferents habilitats motrius bàsiques i específiques a través d'accions motrius individuals i col·lectives mitjançant la participació activa en situacions de jocs i entorns variats i variables que fomenten la tolerància i el treball en equip.
3. Crear moviment i composicions expressives sense i amb suports musical, comunicants sensacions, emocions i idees de forma creativa, desenvolupant l'autoconfiança des de l'ús dels recursos rítmics i expressius de la motricitat.
4. Organitzar i dissenyar projectes artístics col·lectius aplicant els recursos expressius del cos i el moviment.

3. OBJECTIUS

L'objectiu general d'aquest TFG és comprovar l'eficàcia dels ambients de lliure circulació en l'educació física mitjançant un pla d'intervenció per a educació primària.

Els objectius específics són:

- Comprovar la millora les capacitats psicomotrius i perceptivomotrius deixant llibertat a l'alumnat en la fase d'impacte.
- Promoure l'autonomia i la singularitat de l'alumnat, així com l'autogestió en la pràctica d'activitat física respectant els diferents ritmes d'aprenentatge.
- Fomentar la creativitat i la motivació en l'àmbit de l'educació física per a promoure la seua pràctica diària.

4. METODOLOGIA

a. Contextualització del centre

Aquesta proposta pràctica es fa al CEIP Benadressa, un centre d'ensenyança general i obligatòria ubicat al barri "Virgen del Pilar" a Castelló. El barri està situat als afores, per tant, presenta algunes limitacions respecte als recursos comercials i culturals. Pel que fa a l'àmbit esportiu, les opcions són escassos. Tan sols trobem frontó, pista de pàdel, tennis i futbol.

El col·legi engloba primària i infantil. S'ha afegit l'aula de dos anys gràcies a les últimes remodelacions que ha viscut el centre. La infraestructura és nova, per tant, els espais estan preparats per a promoure un bon aprenentatge. El material, colors i immobiliaris s'ha escollit per a crear ambients relaxats i una escola confortable que assegura el benestar comú de l'alumnat.

El centre educatiu segueix la pedagogia d'escola viva i activa, com a una forma de conviure i créixer amb dignitat. Les bases d'aquest mètode posen èmfasi en l'infant, aquest té la possibilitat d'autoregular-se i prendre decisions de forma autònoma. La reflexió i el diàleg són fonamentals per a aprendre a relacionar-se i autoconstruir-se en totes les dimensions. El paper del docent és acompanyar a l'alumnat, crear situacions d'aprenentatge i reconduir els processos, però és l'alumnat qui el construeix. Tots els mètodes realitzats al centre estan sostinguts per la neurociència, per aquest motiu, encaixa en els objectius que segueix aquesta proposta pràctica.

La situació d'aprenentatge exposada estan dirigides per a l'alumnat de 3r cicle (5é i 6é de primària conjuntament) durant el 3r trimestre. Les diferents sessions es posen en pràctica durant el mes de maig els dies on l'espai d'aula és el gimnàs, dues sessions setmanals.

b. Programari d'intervenció

Donada la importància d'oferir a l'alumnat situacions d'aprenentatge que fomenten l'autonomia, l'exploració i el descobriment per dotar a l'alumnat d'experiències creatives i motivadores es proposen una sèrie d'activitats per treballar l'educació física mitjançant ambients de lliure circulació.

L'alumnat disposa d'una hora i mitja d'ambients de lliure circulació i s'ha de gestionar i regular per a poder complir el mínim d'hores obligatòries setmanals de cada ambient. A l'ambient d'educació física hi trobem una sèrie variable de propostes diàries que poden realitzar durant l'hora i mitja de durada dels ambients. L'alumnat té llibertat absoluta sobre el temps que dedicaran a l'ambient i a cada proposta. Sols s'han de fixar en l'aforament del gimnàs i les propostes. Totes les activitats estan creades baix les estratègies metodològiques pròpies dels

ambients de lliure circulació, per tant, l'alumnat és protagonista i crea el seu propi aprenentatge amb el material que ofereix la proposta.

El paper del docent és acompanyar a l'alumnat en el procés d'aprenentatge preparant materials específics per al compliment dels objectius marcats i el foment del diàleg durant la sessió. Per tant, la seua tasca és explicar les zones de treball, donar feedback, realitzar la rúbrica d'avaluació i acompanyar a l'alumnat en el procés d'autoavaluació. L'alumnat disposa de llibertat absoluta per descobrir i aprofitar el ventall de possibilitats que ofereix el material amb l'elecció de l'organització de la tasca (normes, grups, regles, objectius...) A més, totes les propostes són flexibles i poden ser canviades segons els gustos, interessos i motivacions de l'alumnat, així com, estan obertes a modificacions.

A l'annex 2 hi trobem una taula amb les sis sessions detallades, explicades i justificades baix el Decret 106/2022, de 5 d'agost, del Consell, d'ordenació i currículum de l'etapa d'Educació Primària. A la taula 1 -veure annex 2- hi trobem amb detall els diferents grups de saber escollits amb els continguts, objectiu i criteris d'avaluació de les dues situacions d'aprenentatge. D'acord amb aquests s'han preparat diverses sessions per a assolir els objectius marcats. A la Taula 2 -veure annex 2- es treballa els jocs circenses amb diferents propostes distribuïdes pel gimnàs. Aquesta situació didàctica consta de cinc sessions per al descobriment dels jocs i una sessió on l'escola Benadressa es converteix en un circ.

Els objectius escollits a la taula 1 -veure annex 2- són desenvolupar les capacitats perceptiu-motrius i les habilitats motrius de forma combinada en l'estructuració espaciotemporal (lateralitat, l'equilibri i els girs en els tres plànols), participar en propostes que requerisquen malabars, habilitats gimnàstiques o equilibris, comunicació gestual i mímica i utilitzar la creativitat motriu com a mitjà per a crear un projecte artístic-expressiu amb intenció estètica. Per al seu compliment es van combinant les diferents propostes de forma alterna:

1. Circuit amb xanques. Creació i execució del circuit. Poden triar xanques més altes i més baixes.
2. Teatre d'interpretació.
  - Han de repetir la frase "tanca la porta" representant diferents emocions: tristesa, por, alegria, ira, cansament, sorpresa...
  - Han de representar diferents situacions quotidianes, però sols poden parlar amb nombres.

3. Malabars. Experimentació de diferents materials per a fer malabars: amb una mà, amb dues, individual, per parelles, per grups...
4. Birles i dianes.
5. Paracaigudes.
6. Jocs d'acrobàcies. Experimentar girs, piruetes i figures.
7. Slackline. Poden fer equilibris, desplaçaments o figures.
8. TALLER BENACIRC

En aquest cas les agrupacions varien segons el material disponible a cada proposta i l'elecció de l'alumnat. Els materials utilitzats són:

1. Bancs, piques, cercols, rajoles, cons i cordes.
2. Pals amb llençol que simbolitza el teatre.
3. Globus, globus amb arròs, cercols, pilotes, piques i pals amb teles.
4. Birles i pilota, diana i boles amb velcro, pals de fusta i cercles.
5. Pilota i paracaigudes.
6. Matalassos.
7. Slackline

c. Procediments d'avaluació

Els objectius generals i específics del Treball de Fi de Grau es realitzen mitjançant la rúbrica d'avaluació de la situació d'aprenentatge, un qüestionari que fa l'alumnat i la pauta d'observació docent. El qüestionari serveix per a avaluar els següents objectius:

- Comprovar que deixant llibertat a l'alumnat en la fase d'impacte l'aprenentatge a aquest àmbit continua sent efectiu.
- Promoure l'autonomia i la singularitat de l'alumnat.
- Fomentar la creativitat i la motivació en l'àmbit de l'educació física.

Rúbrica 1. Objectius i gradació del nivell d'assoliment

El professorat disposa d'una rúbrica -veure Taula 3 a l'annex 3- per a avaluar els objectius presentats a les situacions didàctiques. D'aquesta forma es pot saber el nivell d'assoliment dels objectius en el que es troba cada alumne o alumna, de forma que queda constància l'evolució de l'alumnat. Aquesta rúbrica s'ha fet a partir de la gradació dels diferents objectius segons el nivell d'assoliment baix, mitjà o elevat. Amb aquesta rúbrica s'extrauen les dades per a comprovar si l'alumnat de 3r cicle aconsegueix millores en les habilitats perceptivomotrius i psicomotrius per a

comprovar eficàcia del mètode basat en la llibertat d'elecció. Per avaluar de les diferents habilitats esmentades s'ha emplenat aquesta taula dues voltes de forma individual a cada alumne i alumna. Primer s'ha fet en una sessió prèvia a la posada en pràctica de les situacions d'aprenentatge, d'aquest mode podem veure el punt de partida de cada estudiant. Durant les últimes sessions es torna a emplenar la rúbrica, així obtenim la comparativa de l'assoliment de les diferents habilitats entre la fase inicial i de síntesi.

Rúbrica 2. Qüestionari a l'alumnat

Per tal de comprovar el compliment d'aquests objectius relacionats amb l'autonomia, singularitat, creativitat, emoció i eficàcia del mètode s'ha elaborat un qüestionari -veure Taula 4 de l'annex 3- amb cinc preguntes. Per a contestar han de marcar amb una creu una casella per cada pregunta, les caselles de resposta estan ordenades per freqüència de molt poques vegades a sempre. Al qüestionari s'hi pot veure la gradació de les respostes.

En finalitzar l'última sessió de cada setmana es reparteix el qüestionari a cinc alumnes de 3r cicle escollits de forma aleatòria. L'alumnat ha de contestar el qüestionari de la forma més sincera possible escollint per a cada pregunta el nombre de l'u al cinc que millor s'adapta a la seua resposta. Les respostes es realitzen al gimnàs només acabar la sessió. D'aquesta forma es pot veure si es compleixen els objectius escollits durant les tres setmanes que es fa la proposta.

Rúbrica 3. Pauta d'observació docent

A més dels instruments d'avaluació exposats als apartats anteriors també s'usarà l'observació directa del personal docent. Durant el temps d'impacte de les diferents sessions de les situacions d'aprenentatge el docent redacta aspectes importants -veure Annex 4- que ocorren durant la sessió, és a dir, allò que volem destacar i recordar de les sessions i que pot resultar útil per a treure conclusions.

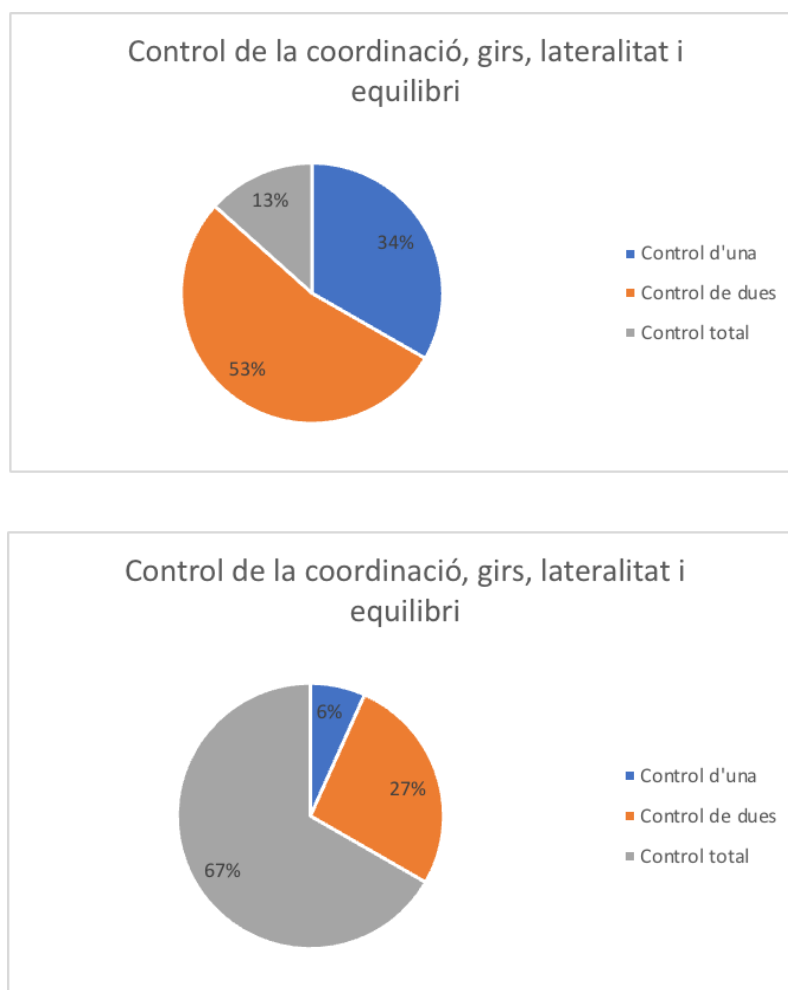
S'ha elaborat una taula - veure Taula 5 de l'annex 3- que el personal docent ha d'emplenar durant l'execució de les sis sessions. La pauta d'observació són les cinc preguntes que s'han elaborat per al qüestionari de l'alumnat, així podem comparar les respostes i veure si la visió docent-alumnat és concordant. L'única diferència dels dos processos és que el docent realitza el qüestionari de forma redactada. A més, s'ha afegit un quadre d'observacions per a poder anotar altres aspectes que poden ser beneficiosos i servir d'ajuda per l'extracció de conclusions, valoració i noves propostes.

6. RESULTATS

A continuació es mostra l'evolució de les capacitats psicomotrius i perceptivomotrius de l'alumnat durant les tres setmanes de pràctica de la proposta circense. A la Figura 1 es pot veure el nivell del qual partia l'alumnat abans de les propostes. Aquest gràfic mostra les dades abans d'implementar la situació d'aprenentatge proposada. A la Figura 2 podem veure el nivell d'assoliment després de la pràctica mitjançant ambients de lliure circulació. Les dues figures en conjunt mostren l'evolució de l'alumnat en aquest aspecte. Les respostes d'ambdós gràfics neixen de la rúbrica d'avaluació -veure Taula 4- de l'Annex 3, tan sols l'apartat que hi parla sobre les habilitats psicomotrius i perceptivomotrius.

Figura 1

Comparació de l'assoliment d'objectius i gradació prèvia a la situació d'aprenentatge.

Nota. Els gràfics mostren la comparació de l'assoliment de les capacitats esmentades de 15 alumnes de 3r cicle abans i després de l'execució de la situació d'aprenentatge.

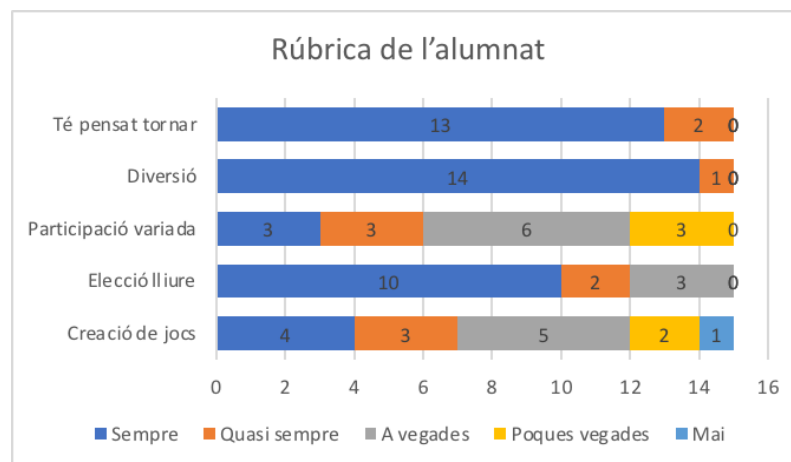

Com es pot veure a la figura 1 s'ha aconseguit una millora substancial en el control de la coordinació, girs, lateralitat i equilibri. L'alumnat que ha assolit assolir el control total de les habilitats esmentades ha augmentat d'un 13% a un 67%, és a dir, més de la meitat de l'aula. Tan sols un 33% de l'alumnat no ha assolit el control total de les habilitats. Tot i això, la xifra d'alumnes que sols controla una de les habilitats ha disminuït d'un 34% a un 6%. Un 27% del total ha assolit superar el control de dues habilitats.

Seguidament, s'hi mostra la gràfica amb les respostes de l'alumnat realitzades als qüestionaris de l'alumnat durant aquestes tres setmanes. Les preguntes proposades fan referència a l'autonomia, la motivació, la creativitat i la continuïtat a les diferents activitats. D'aquesta forma, a la Figura 3 es pot comprovar si els objectius suggerits concorden amb allò que senten els i les alumnes de 3r cicle.

Figura 3

Assoliment de l'autonomia, motivació, creativitat i continuïtat a les diferents propostes per part de l'alumnat.

Nota. Aquesta gràfica de barres ens mostra les diferents respostes de l'alumnat realitzades al qüestionari d'avaluació.

Per tal d'assegurar els resultats d'aquest treball també s'han tingut en compte l'observació directa del personal docent durant totes les sessions. Per aquest motiu, es mostren les taules d'observació emplenades pel docent i ordenades de forma cronològica, per setmanes, a l'Annex 4. A aquestes taules podem veure quina ha sigut la reacció de l'alumnat durant les tres setmanes. A escala general i global s'exposen els trets més significatius durant l'execució dels ambients de lliure circulació. Com podem veure hi ha una fase d'adaptació pel que fa al treball baix la llibertat.

La primera setmana és difícil el compliment de les normes atés el desconeixement del funcionament pràctic dels ambients. La segona setmana hi ha una reducció de material, per tal de fomentar l'ordre i facilitar el compliment de les distintes normes i funcionament. Durant la tercera setmana, i l'aproximació a la data del taller del circ, l'alumnat fa les propostes amb qualitat motora. En aquest cas tenen un objectiu comú, el de muntar el circ, per tant, estan més focalitzats en la pràctica. L'última setmana és quan s'aconsegueix una pràctica, organitzada per tots i totes, significativa que fomenti l'autonomia, creativitat i lliure elecció.

7. CONCLUSIONS

A continuació s'exposa aquelles conclusions que s'ha arribat mitjançant la posada en pràctica de la situació d'aprenentatge presentada. Les conclusions estan basades en la lectura dels resultats extrets dels diferents procediments d'avaluació.

1. L'alumnat gaudeix de l'ambient d'educació física, fet que fa que continue escollint la seua pràctica setmanal. El fet de tindre una visió positiva d'aquesta ambient i la seua pràctica fomenta la realització amb absència d'obligació. Com hem vist al qüestionari de l'alumnat, tretze alumnes tenen pensat escollir l'ambient d'esports. Així aconseguim un aprenentatge basat en la motivació, fonamental quan es vol instaurar un aprenentatge lliure i autònom.
2. L'alumnat es sent autònom d'escollir el seu camí d'aprenentatge durant les propostes, encara que aquestes eleccions no sempre són variades, tan sols sis alumnes varien de propostes sempre o quasi sempre. L'alumnat en tot moment decideix quina proposta vol fer, a més, també escull el temps que dedica a cada una d'elles. Açò fomenta l'autogestió i l'autonomia, conceptes que tenen gran repercussió en el dia a dia de les persones, i per tant cal treballar a l'aula.
3. L'alumnat crea els jocs de les propostes i té un gran poder de decisió en la fase d'impacte. A partir dels materials de cada proposta han d'inventar els objectius, les regles del joc, l'agrupació o distribució i la forma en la qual es resolen els diferents conflictes que van apareixent.
4. Les ambients de lliure circulació són un model d'aprenentatge que fomenta la resolució de problemes d'una forma dialogada i assertiva. Quan han de prendre les decisions durant tot el temps de jocs hi apareixen molts conflictes, ells mateixos descobreixen que el diàleg és la forma més eficaç per a la seua resolució. També es treballa la resiliència i l'acceptació, ja que, de forma democràtica a voltes s'han de conformar amb alguna decisió en què no tots estan a favor.
5. Les capacitats psicomotrius i perceptivomotrius de l'alumnat han evolucionat de forma exitosa. Mitjançant el procés d'aprenentatge lliure i autònom l'alumnat també treballa les habilitats motrius bàsiques i podem observar millores respecte al nivell inicial abans de la posada en pràctica. Podem veure aquesta millora a la Figura 1 de l'apartat anterior.

8. DISCUSSIÓ I VALORACIÓ PERSONAL

Un dels problemes principals que s'ha presentat a l'hora de fer aquest Treball de Fi de Grau és la falta d'informació sobre els ambients de lliure circulació a Educació Primària, i més, a l'àmbit d'Educació Física. No obstant això, s'hi troben gran varietat d'articles científics dirigits a la seua aplicació als aularis d'Educació Infantil. A l'escola és crucial crear situacions d'aprenentatge que donen pas a la creació, malgrat tot, els estudis d'aquests mètodes disminueix a mesura que van avançant els cursos a l'edat escolar. La falta d'informació pot ocasionar una mena de variants d'un mètode poc unificat sense èxit educatiu, ja que, no hi ha uns passos clars a seguir per a l'aplicabilitat a l'aula. Per tant, considere que per a futures investigacions cal centrar-se en l'estudi de mètodes que fomenten la creativitat de l'alumnat, sobretot a educació física.

Una de les limitacions a l'hora d'avaluar els objectius esmentats a aquest treball ha sigut la falta de temps d'aplicació. L'aprenentatge autònom i l'autogestió és un procés que necessita temps. L'alumnat, generalment, està acostumat a seguir ordres i executar activitats que no donen peu a gaires opcions, per tant, la implementació d'aquesta proposta necessita un període d'adaptació. De fet, no va ser fins a la tercera setmana que començaren a entendre i respectar les normes a l'estança i el funcionament. Durant el període d'observació es veu que per a l'alumnat no és fàcil deixar de veure el mestre com a una figura de poder, per tant, busquen constantment la resolució i directrius del professorat. Per aquest motiu el procés de creació ha sigut lent. Els nens i nenes han hagut de desaprendre un mètode autoritari i aprendre a treballar assumint un rol més decisiu. Com a resultat, podem afirmar que els objectius es compleixen, però els resultats no són significatius.

Pel que fa a les conclusions, totes estan relacionades entre si. L'objectiu dels ambients d'aprenentatge és aconseguir l'èxit educatiu amb l'autonomia i lliure elecció, és a dir, aconseguir que l'alumnat prenga el nombre més gran de decisions possible en tots els àmbits d'aquest procés. Com hem vist abans, quan deixem de costat el comandament directe sorgeix, per part dels infants, la necessitat de crear. Un ensenyament menys reglat estimula el desenvolupament de certes capacitats creatives de l'alumnat (García, 2022). Inventar comporta un gran poder de decisió, quan han d'escollir i organitzar les activitats sorgeixen molts conflictes que han de resoldre mitjançant el diàleg democràtic. Ajuntar grups heterogenis fa que d'una mateixa situació didàctica es puguin desenvolupar creacions completament diferents, a partir de la diversitat i llibertat obtenim propostes diferents per a resoldre problemàtiques (García, 2022). Aquest és un dels punts més difícils per a l'alumnat i, per tant, que més intervenció del docent necessita. No els resulta fàcil acceptar les propostes de la resta i deixar de costat les necessitats pròpies, a més,

comunicar-ho de forma assertiva. Amb tot i això, en la mesura del possible, s'ha de deixar que ells siguin qui troben diferents solucions. Tots aquests aspectes comporten un grau elevat de motivació, senten que tenen vot i veu, què són capaços de fer moltes tasques i que tenen el timó del camí d'aprenentatge. Segons Ríos (2014) la motivació és un factor decisiu per a la participació, com més motivador siga l'ambient major temps de pràctica realitzen i, per tant, es pot veure un major nivell d'assoliment dels objectius de les propostes.

Finalment, cal dir que l'aplicació dels ambients de lliure circulació requereixen un canvi de mirada per part del professorat. Hem d'estar disposats a escoltar i reconèixer les necessitats i respectar els ritmes de descobriment de l'infant, només d'aquest mode serà efectiu el canvi. Els ambients requereixen molta organització a nivell centre que en moltes ocasions no resulta tasca fàcil d'aconseguir. Així com així, els ambients de lliure circulació poden ser una bona aposta complementària a les sessions més tradicionals per a deixar a l'alumnat espais on créixer i crear de forma integral. Com ens diu Bueno (), l'objectiu d'educar és ajudar a les persones a créixer en dignitat.

7. BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA

André, J. (1985). Visión general. *Cuáles han sido y son las tendencias de la E.F.* [Archivo PDF] https://revista-apunts.com/wp-content/uploads/2020/11/001_002-005_es.pdf

Barrena, S. (2008). Charles S. Peirce: Razón creativa y educación. *Utopía y Praxis Latinoamericana*, 11-37. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=2585133>

Blández, J. (1995). *La utilización del material y del espacio en educación física: Propuestas y recursos didácticos*. INDE.

Bueno, D. (2017). *Neurociència per a educadors*. Associació de Mestres Rosa Sensat.

Caspersen, J. (1985). *Physical activity, exercise and physical fitness: Definitions and distinctions for health-related research*. [Archivo PDF]. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1424733/pdf/pubhealthrep00100-0016.pdf>

Cleland F, Mueller S i Gallahue D. (2017). *Developmental Physical Education for All Children: Theory Into Practice*. Human Kinetics.

DECRET 106/2022, de 5 d'agost, del Consell, d'ordenació i currículum de l'etapa d'Educació Primària. [2022/7572]

Domínguez, J., Torcal, E., Rebenaque, P., Ortiz, C., Rivera, J., Fuertes, J. C., i Herrera, M. M. (2003). *Creación de ambientes de aprendizaje en Educación Física*.

García, R. (2022). *El desarrollo de la creatividad en el alumnado de Ed. Primaria dentro de ambientes educativos menos restrictivos. Una propuesta que respeta su espacio*. *Educa. Revista Internacional para la calidad educativa*. <https://revistaeduca.org/index.php/educa/article/view/17>

Jurado, J. L., Aguilera, P., Calvo, L. J., Franco, M. M., & García, D. (2006). *Ambiente de aprendizaje: un recurso metodológico en Educación Física*. *Revista Digital Práctica Docente*.

Martínez-Heredía, N. Santaella-Rodríguez, E i Rodríguez-García, A. (2020). *Los ambientes de aprendizaje en Educación Física y motivación en las primeras edades*. [Archivo PDF] <https://digibug.ugr.es/bitstream/handle/10481/62507/77441-258781-1-PB.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Nielsen, A., Romance, A. R., & Chinchilla, J. L. (2019). *Los ambientes de aprendizaje como metodología activa promotora de la actividad física en Educación Infantil. Un estudio de caso*. [Archivo PDF] <https://recyt.fecyt.es/index.php/retos/article/view/71026/45647>

Organización Mundial de la Salud. <https://www.who.int/es>

Poitras, J. (2016). *Combination of physical activity, sedentary behavior and sleep: relationships with health indicators in school-aged children and youth*. [Archivo PDF] <https://cdnsiencepub.com/doi/pdf/10.1139/apnm-2015-0626>

Real Decreto 157/2022, de 1 de marzo, por el que se establecen la ordenación y las enseñanzas mínimas de la Educación Primaria.

Riera, M. A., Ferrer, M., & Ribas, C. (2014). *La organización del espacio por ambientes de aprendizaje en la Educación Infantil: significados, antecedentes y reflexiones*. Reladei.

Ríos, C. (2014). *Los ambientes de aprendizaje y espacios de fantasía en la Educación Física*. [Trabajo Fin de Grado]. Universidad de Salamanca.
https://gredos.usal.es/jspui/bitstream/10366/125861/1/TG_RIOS%20FERRERAS%2C%20Carlos_Ambientes.pdf

Ruiz, H. (2020). *¿Cómo aprendemos? Una aproximación científica al aprendizaje y la enseñanza*. Istf.

Telama R, Yang X, Leskinen E, Kankaanpää A, Hirvensalo M, Tammelin T, Viikari JS i Raitakari OT (2014). *Tracking of physical activity from early childhood through youth into adulthood*. [Archivo PDF]
https://www.researchgate.net/profile/Xiaolin-Yang-12/publication/257754111_Tracking_of_Physical_Activity_from_Early_Childhood_through_Youth_into_Adulthood/links/59e70836a6fdc0e882d48b5/Tracking-of-Physical-Activity-from-Early-Childhood-through-Youth-into-Adulthood.pdf?origin=publication_detail

10. ANNEXOS

10.1. Annex 1: Calendari curs escolar 2022-2023

CALENDARI ESCOLAR

CURS 2022-23

SETEMBRE							OCTUBRE							NOVEMBRE														
dil	dma	dme	djo	div	dis	diu	dil	dma	dme	djo	div	dis	diu	dil	dma	dme	djo	div	dis	diu								
35			1	2	3	4	39						1	2	44	31	1	2	3	4	5	6						
36	5	6	7	8	9	10	11	40	3	4	5	6	7	8	9	45	7	8	9	10	11	12	13					
37	12	13	14	15	16	17	18	41	10	11	12	13	14	15	16	46	14	15	16	17	18	19	20					
38	19	20	21	22	23	24	25	42	17	18	19	20	21	22	23	47	21	22	23	24	25	26	27					
39	26	27	28	29	30			43	24	25	26	27	28	29	30	48	28	29	30									
DESEMBRE							GENER							FEBRER														
dil	dma	dme	djo	div	dis	diu	dil	dma	dme	djo	div	dis	diu	dil	dma	dme	djo	div	dis	diu								
48			1	2	3	4	52						1	5			1	2	3	4	5							
49	5	6	7	8	9	10	11	1	2	3	4	5	6	7	8	6	6	7	8	9	10	11	12					
50	12	13	14	15	16	17	18	2	9	10	11	12	13	14	15	7	13	14	15	16	17	18	19					
51	19	20	21	22	23	24	25	3	16	17	18	19	20	21	22	8	20	21	22	23	24	25	26					
52	26	27	28	29	30	31		4	23	24	25	26	27	28	29	9	27	28										
								5	30	31																		
MARÇ							ABRIL							MAIG														
dil	dma	dme	djo	div	dis	diu	dil	dma	dme	djo	div	dis	diu	dil	dma	dme	djo	div	dis	diu								
9		1	2	3	4	5	13					1	2	18	1	2	3	4	5	6	7							
10	6	7	8	9	10	11	12	14	3	4	5	6	7	8	9	19	8	9	10	11	12	13	14					
11	13	14	15	16	17	18	19	15	10	11	12	13	14	15	16	20	15	16	17	18	19	20	21					
12	20	21	22	23	24	25	26	16	17	18	19	20	21	22	23	21	22	23	24	25	26	27	28					
13	27	28	29	30	31			17	24	25	26	27	28	29	30	22	29	30	31									
JUNY							INICI I ACABAMENT DEL CURS: 12/09/2022 i 21/06/2023 VACANCES DE NADAL: Del 23/12/2022 al 06/01/2023, ambdós inclosos VACANCES DE PASQUA: Del 06/04/2023 al 17/04/2023, ambdós inclosos FESTES DE S.PASQUAL: Per determinar ALTRES FESTIUS: 12/10/2022, 01/11/2022, 06/12/2022, 08/12/2022 01/15/2023																					
22			1	2	3	4																						
23	5	6	7	8	9	10																						11
24	12	13	14	15	16	17																						18
25	19	20	21	22	23	24																						25
26	26	27	28	29	30																							

10.2. Annex 2: Taula del programari d'intervenció

Taula 1: Situació d'aprenentatge per a treballar els jocs circenses.

SITUACIÓ D'APRENENTATGE: JOCS CIRCENSES			
Nom: BENACIRC		Curs: 5é i 6é de primària	Núm. de sessions: 6
Breu descripció: Ha aplegat el BenaCirc a les aules del CEIP Benadressa. Els integrants del circ han de practicar i preparar els espectacles per a la gran estrena abans de les vacances d'estiu. L'alumnat consta de 6 sessions amb propostes prèvies a la realització del taller del circ.			
Calendari d'aplicació	Inici: 16/05/23	Final: 02/06/23	Trimestre: 3r trimestre.
COMPETÈNCIES	SABERS BÀSICS	DETALL DELS GRUPS DE SABERS	CRITERIS D'AVALUACIÓ
<p>CE 2: Mostrar consciència i control dels elements fonamentals de la corporalitat en la resolució de situacions motrius variades en un plantejament crític.</p> <p>CE 3: Resoldre reptes i situacions motrius fent ús de les capacitats físiques, perceptiu-motrius i les habilitats motrius en els diferents contextos de la vida quotidiana a través de l'activitat física i el joc.</p> <p>CE 4: Participar en l'execució de propostes artístic-expressives amb aportacions estètiques i creatives pròpies de la cultura motriu a través de l'ús dels recursos expressius bàsics del cos i el moviment.</p>	<p>Bloc 3. Resolució de problemes en situacions motrius.</p> <p>Bloc 5. Manifestacions de la cultura motriu.</p>	<p>1. Capacitats perceptiu-motrius i habilitats motrius.</p> <p>2. Cos comunicador.</p> <p>3. Recursos i manifestacions artístic-expressives.</p> <p>4. Jocs circenses</p>	<p>1. Adquirir un domini i control corporal adequat, adaptant-se a les demandes de la resolució de problemes en accions motrius variades.</p> <p>2. Combinar diferents habilitats motrius bàsiques i específiques a través d'accions motrius individuals i col·lectives mitjançant la participació activa en situacions de jocs i entorns variats i variables que fomenten la tolerància i el treball en equip.</p> <p>3. Crear moviment i composicions expressives sense i amb suports musical, comunicants sensacions, emocions i idees de forma creativa, desenvolupant l'autoconfiança des de l'ús dels recursos rítmics i expressius de la motricitat.</p> <p>4. Organitzar i dissenyar projectes artístics col·lectius aplicant els</p>

			recursos expressius del cos i el moviment.
CONTINGUTS			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Treball de la lateralitat, l'equilibri i els girs en els tres plànols (frontal, sagital i transversal) en l'estructuració espaciotemporal. 2. Execució de propostes que engloben el llenguatge comunicatiu no verbal com el gest i la mímica, a més dels malabars i les habilitats gimnàstiques. 3. Creació d'un projecte artístic-expressiu mitjançant la creativitat motriu i la intenció estètica. 			
OBJECTIUS			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Desenvolupar les capacitats perceptiu-motrius i les habilitats motrius de forma combinada en l'estructuració espaciotemporal (lateralitat, l'equilibri i els girs en els tres plànols). 2. Participar en propostes que requerisquen malabars, habilitats gimnàstiques o equilibris, comunicació gestual i mímica. 3. Utilitzar la creativitat motriu com a mitjà per a crear un projecte artístic-expressiu amb intenció estètica. 			
GESTIÓ D'AULA, RECURSOS ORGANITZATIUS I METODOLÒGICS.			
Procediment:			
<p>L'alumnat disposa d'una hora i mitja d'ambients de lliure circulació i s'ha de gestionar i regular per a poder complir el mínim d'hores obligatòries setmanals de cada ambient.</p> <p>A l'ambient d'educació física hi trobem tres o quatre propostes diàries que poden realitzar durant l'hora i mitja de durada dels ambients. L'alumnat té llibertat absoluta sobre el temps que dedicaran a l'ambient i a cada proposta. Sols s'han de fixar en l'aforament del gimnàs i les propostes.</p> <p>Durant la sessió el gimnàs es distribueix en tres o quatre racons, en cada racó hi ha material preparat per a fer les propostes. Les propostes han de permetre la lliure circulació de l'alumnat.</p>			
Estratègies metodològiques:		Distribució de l'alumnat:	
<p>El docent prepara els ambients escollint els materials en funció dels objectius que es pretenen aconseguir. Explica en què consisteixen els ambients quan entra l'alumnat al gimnàs. El seu paper és de guia, la seua participació tan sols es requereix quan hi ha algun conflicte o per a donar feedback. Realitza anotacions de les sessions i acompanya l'alumnat per a l'execució del diari d'avaluació.</p> <p>L'alumnat fa les propostes amb el material corresponent i abans de marxar a altre ambient han d'emplenar el diari d'avaluació. L'estudiant disposa de llibertat absoluta respecte a les normes de cada proposta i l'organització de la seua posada en pràctica (decideixen torns de joc, regles, quan es poden incorporar nous companys i companyes, la distribució de l'alumnat, la durada...)</p>		<p>L'aforament del gimnàs és de 20 alumnes.</p> <p>L'aforament de cada proposta depèn del material de la proposta.</p>	
Espais:		Eines d'avaluació:	
Totes les sessions es realitzaran al gimnàs del centre escolar.		<p>Rúbrica d'objectius i nivell d'assoliment.</p> <p>Diari d'avaluació.</p>	

Font: Elaboració pròpia.

Taula 2: Sessió d'aprenentatge per a treballar els jocs circenses.

Sessió	Descripció de la seqüència didàctica	Materials
1	Tres propostes: A. Malabars. Experimentació de diferents materials per a fer malabars: amb una mà, amb dues, individual, per parelles, per grups... B. Paracaigudes. C. Birles i dianes. D. Jocs d'acrobàcies. Experimentar girs, piruetes i figures.	A. Globus, globus amb arròs i cercols diferents. B. Pilota i paracaigudes. C. Birles i pilota, diana i boles amb velcro, pals de fusta i cercles. D. Matalassos.
2	Tres propostes: A. Circuit amb xanques. Creació i execució del circuit. Poden triar xanques més altes i més baixes. B. Birles i dianes. C. Jocs d'acrobàcies. Experimentar girs, piruetes i figures.	A. Bancs, piques, cercols, rajoles, cons i cordes. B. Birles i pilota, diana i boles amb velcro, pals de fusta i cercles. C. Matalassos i fotocòpies amb exemples de figures de ioga.
3	Tres propostes: A. Cordes B. Jocs d'acrobàcies. Experimentar girs, piruetes i figures. C. Slackline. Poden fer equilibris, desplaçaments o figures.	A. Cordes B. Matalassos i fotocòpies amb exemples de figures de ioga. C. Slackline.
4	Quatre propostes: A. Cordes. B. Jocs d'acrobàcies. Experimentar girs, piruetes i figures. C. Malabars. Experimentació de diferents materials per a fer malabars: amb una mà, amb dues, individual, per parelles, per grups...	A. Cordes B. Matalassos i fotocòpies amb exemples de figures de ioga. C. Globus, globus amb arròs, cercols, pilotes, piques i pals amb teles.
5	Tres propostes: A. Malabars. Experimentació de diferents materials per a fer	A. Globus, globus amb

	malabars: amb una mà, amb dues, individual, per parelles, per grups... B. Jocs d'acrobàcies. Experimentar girs, piruetes i figures. C. Slackline. Poden fer equilibris, desplaçaments o figures.	arròs, cèrcols, pilotes, piques i pals amb teles. B. Matalassos. C. Slackline.
6	TALLER BENACIRC L'alumnat de 6é i 5é distribueixen diferents estacions al gimnàs, a les estacions es troba el material que han treballat durant tota la situació d'aprenentatge. Durant el matí la resta d'alumnes del centre vénen en el participar al circ. L'alumnat de 5é i 6é es distribueixen a les estacions i fan d'alumnes iniciats per a ensenyar als més menuts com convertir-se en autèntics membres del circ.	Consens per part de l'alumnat

Font: Elaboració pròpia.

10.3. Annex 3: Rúbriques d'avaluació de la situació d'aprenentatge

Taula 3: Rúbrica d'avaluació 1. Objectius i gradació del seu nivell d'assoliment.

Alumne/a:			
OBJECTIU I GRADACIÓ DEL SEU NIVELL D'ASSOLIMENT			
Objectiu	Nivell d'assoliment baix	Nivell d'assoliment mitjà	Nivell d'assoliment elevat
Desenvolupar les capacitats perceptiu-motrius i les habilitats motrius de forma combinada en l'estructuració espaciotemporal (lateralitat, l'equilibri i els girs en els tres plànols).	Aconsegueix el control d'una de les habilitats (lateralitat, l'equilibri i els girs en els tres plànols) en l'estructuració espaciotemporal.	Assoleix el control de dues de les habilitats (lateralitat, l'equilibri i els girs en els tres plànols) en l'estructuració espaciotemporal.	Aconsegueix el control de la lateralitat, l'equilibri i els girs en l'estructuració espaciotemporal.
Participar en propostes que requerisquen malabars, habilitats gimnàstiques o equilibris, comunicació gestual i mímica.	Participa en menys de quatre propostes relacionades amb els jocs circenses i cos comunicador (malabars, habilitats gimnàstiques o equilibris, comunicació gestual i mímica).	Participa en almenys quatre propostes relacionades amb els jocs circenses i cos comunicadors (malabars, habilitats gimnàstiques o equilibris, comunicació gestual i mímica).	Participa en totes les propostes relacionades amb els jocs circenses i cos comunicador (malabars, habilitats gimnàstiques o equilibris, comunicació gestual i mímica).

Utilitzar la creativitat motriu com a mitjà per a crear un projecte artístic-expressiu amb intenció estètica.	Presenta dificultats per a fer aportacions amb creativitat motriu al projecte artístic-expressiu amb una actitud passiva quant a la participació.	Presenta dificultats per a fer aportacions amb creativitat motriu al projecte artístic-expressiu, tanmateix, manté una participació activa.	Fa aportacions amb creativitat motriu per l'elaboració al projecte artístic-expressiu amb intenció estètica baix una participació activa.
---	---	---	---

Font: Elaboració pròpia.

Taula 4: Rúbrica d'avaluació 2. Qüestionari a l'alumnat.

NOM:					
SETMANA					
	Molt poques vegades	Poques vegades	A vegades	Quasi sempre	Sempre
Has inventat jocs per a les propostes?					
has pogut triar a quina proposta volies participar?					
Has participat en totes les propostes?					
T'has divertit a les propostes del gimnàs?					
Tens pensat tornar a l'ambient d'educació física que es proposa al gimnàs?					

Font: Elaboració pròpia.

Taula 5: Rúbrica 3. Pauta d'observació docent.

SESSIÓ	
L'alumnat crea jocs nous a partir del material de les propostes?	
Les propostes permeten la lliure circulació?	
Hi ha varietat quant a l'elecció de les propostes?	
Augmenta la participació de l'alumnat a l'ambient d'educació física que es proposa al gimnàs?	
Observacions addicionals:	

Font: Elaboració pròpia.

10.4. Annex 4: Resultats de l'observació docent

SETMANA 1. Sessió 1/2	
L'alumnat crea jocs nous a partir del material de les propostes?	<p><u>Circuit</u>: després de fer el circuit ho ajunten amb els jocs de punteria. Empentar una pica amb una pilota a veure qui l'envia més lluny, tirar un bolo...</p> <p>Jugar als cercles musicals, a veure qui es queda fora.</p> <p><u>Matalassos</u>: les alcen i juguen a escalar per l'espatllera d'un costat a l'altre. Salts a les matalassos a veure qui aplega més lluny.</p> <p>Piruetes (pins, volteres...) amb material o sense (gimnàstica artística amb cercles).</p> <p>Construcció de coves.</p>

	<p><u>Paracaigudes</u>: rodar de forma coordinada, pilotes i globus a veure si cauen.</p> <p><u>Punteria</u>: a la primera sessió no ho van usar, a aquesta si.</p> <p><u>Malabars</u>: amb els globus juguen a què no caiga (iniciació als malabars)</p> <p>Combinen circuits amb les espatlles i els matalassos (amb xanques o sense) Veure a quin forat de la espaldera encerten la pilota (punteria)</p>
Les propostes permeten la lliure circulació?	Hi ha problemes a l'hora d'entrar en una proposta que ja estan jugant, es construeixen circuits alternatius.
Hi ha varietat quant a l'elecció de les propostes?	A la sessió d'avui totes les propostes estan completes, però no tots realitzen totes les propostes. A mesura que passa el temps (estan cansats) i deixen de fer propostes, s'asseuen i miren els companys.
Augmenta la participació de l'alumnat a l'ambient d'educació física que es proposa al gimnàs?	L'aforament està complet, més participació mixta. Més participació de xiques. Més participació de gent que sol fer el mínim temps a l'ambient d'esports.
<p>Observacions addicionals:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jocs de punteria. Descobreixen que han de posar normes perquè siga just (llançar del mateix lloc, torns...) - Al ser ambients lliures el paper del líder a voltes és complicat. Imposa la seua forma de jugar sobre els altres, difícil aplegar a un acord. Solució: van a jugar a altra proposta o acaben construint altre joc paregut a altre espai. - Problemes de definició d'espais i de recollir material. Acaba tot mesclat. <p>En genera costa respectar i seguir les normes, no les tenen integrades. Busquen tota l'estona que la docent explique el que han de fer o resolga els conflictes que sorgeixen.</p>	

<p>SETMANA 2</p> <p>Sessió 3/4</p>	
L'alumnat crea jocs nous a partir del material de les propostes?	<p><u>Acrobàcies</u>: han demanat fulls en blanc per a crear les seues pròpies figures.</p> <p><u>Cordes</u>: han usat les cordes per a jugar a jocs de força.</p>
Les	Quan hi ha molt de material és difícil reconduir les activitats, menys material.

propostes permeten la lliure circulació?	A l'haver menys material acaben les propostes més ràpides, però no marxen a altre ambient. Aleshores, es queden al gimnàs però sense fer cap proposta.
Hi ha varietat quant a l'elecció de les propostes?	A l'haver menys material, canvien més de propostes. Per tant, realitzen més varietat.
Augmenta la participació de l'alumnat a l'ambient d'educació física que es proposa al gimnàs?	Participa alumnat que normalment no participa a les propostes d'exterior.
<p>Observacions addicionals:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slackline: han provat varies voltes, però marxen de pressa de la proposta. No ho han fet mai (la majoria) aleshores cauen molt. - Una companya va anar al circ i va veure dones forçades, han volgut afegir una proposta de força (amb balons medicinals, piques i saquets d'arròs per a penjar a les piques). <p>Normes més integrades. La reducció del material afavoreix el compliment de les normes. Han inventat i proposat algunes activitats, però continuen buscant la figura del docent</p>	

SETMANA 3 Sessió	
L'alumnat crea jocs nous a partir del material de les propostes?	Al joc d'avui s'han centrat en el fet que volen ensenyar als companys. Aleshores han escollit que fer en cada estació del Benacirc i han practicat com ho ensenyen.
Les propostes permeten la lliure circulació?	Per motiu de Bernacirc s'han distribuït per les propostes que millor saben fer-ho, i són les propostes en les quals estan al pròxim dia.
Hi ha varietat quant a l'elecció de les	Han provat diverses fins escollir una.

propostes?	
Augmenta la participació de l'alumnat a l'ambient d'educació física que es proposa al gimnàs?	Avui l'ambient ha estat en continu moviment, ja que, tothom volia preparar les parades del Benacirc.
<p>Observacions addicionals:</p> <p>Aquesta setmana pareix que han comprés el funcionament dels ambients. Més calma, respecten el material de cada proposta (ambients definits).</p> <p>A l'estar prop la sessió en què han d'ensenyar les diferents propostes a la resta de l'alumnat busquen la perfecció i pràctica més centrada en el projecte.</p>	